

U 3/2026 vp
Vs. ympäristöpäällikkö Liisa Toopakka
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Maa- ja metsätalousvaliokunta 24.2.2026

Lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle Komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (Omnibus X -ehdotukset)

Ympäristön kemikalisoituminen ja saastuminen ovat vakavia ongelmia

Kemikalisoituminen on luontokatoa ja ilmastokriisiä vähemmin näkyvä ja puhuttu, mutta yhtä kaikki vakava ympäristöongelma. EU puhuu ympäristön kolmoiskriisistä, josta tämä pilaantuminen on kolmas osa. Euroopan ympäristökeskuksen uusimmassa eurooppalaisen luonnon tilaa koskevassa [arviointiraportissa](#) todetaan, että saastuminen ja kemikalisoituminen ovat riski luonnolle ja ihmisille.

Nyt esitetyt muutokset pahentavat tilannetta

Suunta rehu- ja ruokaomnibusissa on väärä, riskien minimoimisen sijaan se heikentäisi kokonaistilannetta ympäristön kemikaalikuorman hillinnässä ja seurannassa. Säännöllisin väliajoin tehtävä arviointi, viimeisimmän tieteellisen tiedon käyttö, tiukat turvallisuuskriteerit sekä kiellettyjen aineiden nopea poistaminen markkinoilta ovat kaikki keinoja hillitä torjunta-aineiden aiheuttamia haittoja. Torjunta-aineisiin erikoistuneen ympäristöjärjestö Pesticide Action Network European [mukaan](#) tämä omnibus heikentäisi kaikkia edellä mainittuja. Verkosto arvioi, että omnibus ei vie kohti kestävämpää ruuantuotantoa, vaan syventää entisestään riippuvuutta torjunta-aineista.

Saksalaisten ympäristöjärjestöjen tilaaman lainsäädännöllisen [selvityksen](#) mukaan Komission esitys heikentää merkittävästi terveyden ja ympäristön suojelun tasoa. Myös omnibusin yhteensopivuus varovaisuusperiaatteen kanssa kyseenalaistetaan.

Suomen ei tule kannattaa haitallisia esityksiä

Asetus (EU) 1107/2009 (kasvinsuojeluaineasetus):

Kannassaan valtioneuvosto suhtautuu kasvinsuojeluaineiden tehoaineisen hyväksymiseen toistaiseksi myönteisesti. Monet [ympäristöjärjestöt](#) ovat nostaneet esityksen muuttaa voimassaoloaika toistaiseksi voimassaolevaksi yhdeksi tämän omnibusin haitallisimmista esityksistä.

Säännöllisessä uudelleenarvioinnissa pystytään ottamaan huomioon uusi tieteellinen tieto ja tarvittaessa poistamaan haitallisia aineita käytöstä. Suomen tulee ottaa esitykseen kielteinen kanta.

On hyvä, että valtioneuvosto suhtautuu varauksella kirjanpitovelvollisuuden poistoon.



Asetus 396/2005 (torjunta-ainejäämäasetus):

Valtioneuvosto kannattaa tuotantostandardien yhtenäistämistä. Tässäkin yhteydessä komissio esittää enimmäismäärien säännöllisen uudelleenarvioinnin poistamista sekä uusien enimmäismäärien soveltamisajan pidentämistä. Tämä tarkoittaisi, että mahdollisesti haitalliset aineet pysyvät käytössä pidempään.

Luonnonsuojeluliitto toivoo, että eduskunta ottaa kriittisemmän kannan komission esityksiin.

Tuontitoleranssi-termin poistaminen ei vielä estä EU:ssa haitallisina kiellettyjen torjunta-aineiden jäämiä sisältävien tuotteiden maahantuontia.

Asetus 528/2012 (biosidiasetus):

Myös biosidiasetukseksessa esitetään biosidiaineiden hyväksymistä toistaiseksi. Valtioneuvosto kannattaa tätä. Uudelleen tarkastelun puutteeseen liittyy kuitenkin samoja ongelmia kun kasvisuojeluaineiden osalta. Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä, että kantaa muutetaan tältä osin.

Samoin Komissio esittää, että päätöksiä ei enää jatkossa julkaistaisi kaikille kokonaisuudessaan. Tämä on tiedon avoimuuden kannalta erittäin ongelmallista.

Asetus (EY) 1831/2008 (rehun lisäaineasetus):

Valtioneuvosto kannattaa ehdotettuja muutoksia, joilla sen mukaan korjataan oleelliset ongelmat hallinnollisessa taakassa.

Luonnonsuojeluliitto ei kannata lisäaineiden hyväksynnän muuttamista toistaiseksi voimassaolevaksi.

Direktiivi 2009/128/EY (torjunta-aineiden puitedirektiivi):

Lentolevityksen poikkeuslupahelpotuksiin liittyy riskejä. Lentolevitys droneilla tulisi mahdollistaa ainoastaan viimeisenä mahdollisuutena kohteilla, joilla riskit voidaan arvioida pieniksi. Suomen tulisi ottaa tähän kriittisempi kanta.

Yhteenveto

Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä, että Suomi kannattaa ruoka- ja rehuomnibusin hylkäämistä. Kokonaisuudessaan paketti heikentäisi ympäristösuojelun tilaa ja mahdollisuuksia puuttua nopeasti ongelmiin uuden tiedon myötä.

Sääntelyn keventämisen sijaan EU:n tulisi tehokkaammin toimeenpanna olemassa olevaa sääntelyä riskien ja haittojen minimoimiseksi

Lisätiedot

- Liisa Toopakka, liisa.toopakka@sll.fi, 040 5042 989

